

NORDLANDSFORSKNING
NORDLAND RESEARCH INSTITUTE

Barrierer mot mer bærekraftig mobilitet: Erfaringer fra Bodø, Trondheim og Bergen

Presentasjon prosjekt 2019

Kjersti Granås Bardal

Bakgrunn:

- Hvorfor implementerer ikke byene de mest effektive tiltakene for å få til mer bærekraftig mobilitet?
- Det fins lite empiriske kunnskap om barrierer og suksessfaktorer knyttet til utforming og implementering av tiltak for mer bærekraftig mobilitet

Forskningsspørsmål:

1. Hvilke barrierer kan identifiseres som hindrer utforming og implementering av tiltak som fremmer mer bærekraftig mobilitet i byer?
2. Hvordan kan disse barrierene håndteres?

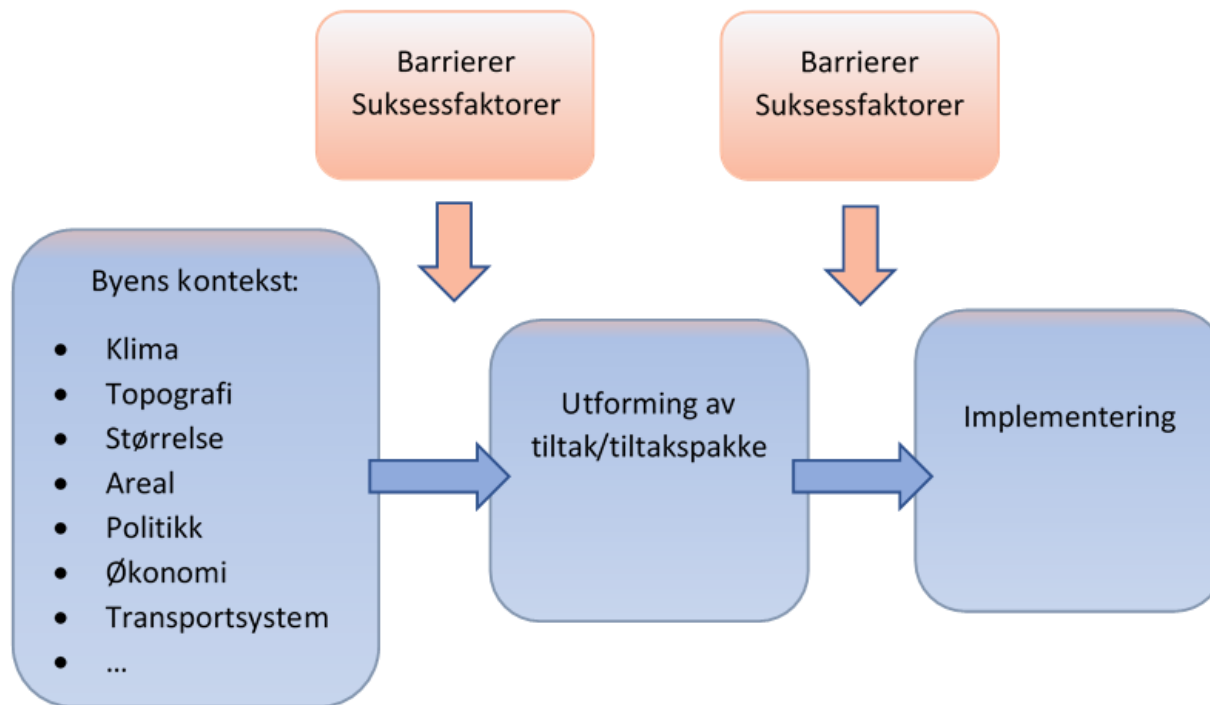

Kilde: www.tiltak.no

Politikkutformingsprosessen

2. Metode

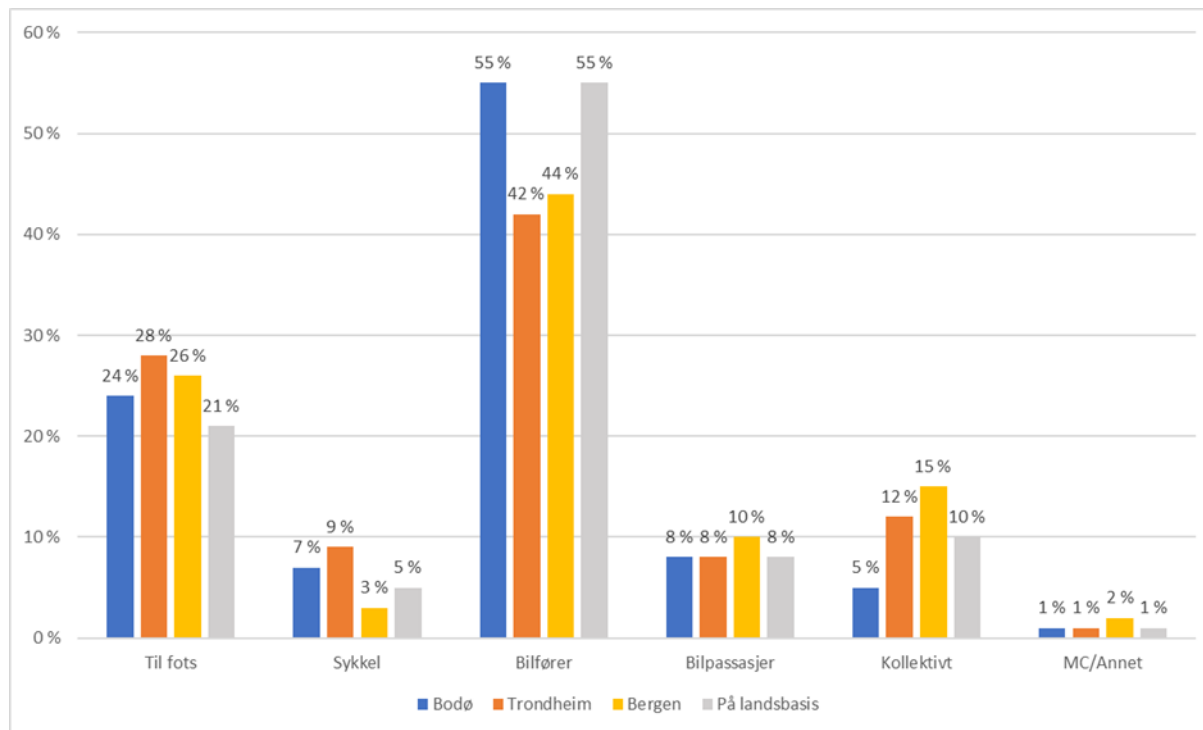
- Case-studier: Bodø, Trondheim og Bergen
 - Intervju (18)
 - Kartlagt *opplevde* barrierer/suksessfaktorer
 - Dokumentgjennomgang (byutredninger, offentlige planer mv.)

3. Casebyene forts.

Reisemiddelfordeling daglige reiser (RVU, 2013/14)

4. Identifiserte/opplevde barrierer

- Sju hovedkategorier barrierer (Åkerman m.fl. (2011)):
 - Kulturelle
 - Politiske
 - Juridiske
 - Organisatoriske
 - Kunnskapsmessige
 - Økonomiske
 - Teknologiske

4. Identifiserte **kulturelle** barrierer

- Blant befolkningen:
 - Vant til å kjøre fra dør til dør – livskvalitet
 - Bilen vinner på reisetid og komfort
 - Folk har god råd (parkeringsavgift, bompenger)
- Kulturen blant planleggere, beslutningstakere, de som bygger og vedlikeholder infrastruktur
 - Bilen først!

Skavdalsvegen, Bodø

25 januar 2019

4. Identifiserte **politiske** barrierer

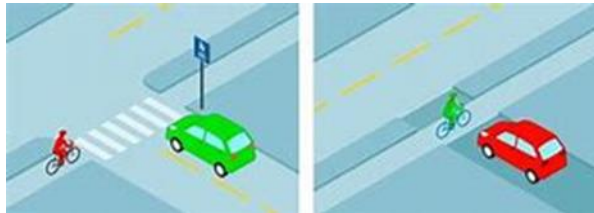
- Målkonflikt med
 - Næringsutvikling
 - Arealplanlegging (boligfelt, handelssenter)
 - Tilrettelegging for el-bil – færre sykler/reiser kollektivt?
 - Spenning sentrum/omland
- Politikere på valg

4. Identifiserte **juridiske** barrierer

- Standarder
 - Lite fleksibel for lokal tilpasning
 - Legger til rette for bil, mangelfullt for myke trafikanter
- Mangelfullt regelverk for sykkel (forkjørsrett)

- Vanskelig å få prøvd ut nye løsninger
- Fordelsbeskatning på kollektivbillett men ikke på gratis parkering

4. Identifiserte organisatoriske og kunnskapsmessige barrierer

- Delt ansvar mellom ulike etater
- Integrering av ulike organisasjonskulturer, faglige tilnærminger og plantradisjoner
- Manglende kommunikasjon og kunnskapsoverføring
 - På tvers av etater
 - Mellom ulike nivå i etatene
 - Mangelfull forankring av ideer i fagmiljø
- Lange og lukkede planprosesser
- Svakheter i planleggingsverktøyet for
 - Varelevering
 - Myke trafikanter
 - Innbyggermedvirkning tidlig i planprosessen

4. Identifiserte økonomiske barrierer

- Knappe ressurser til drift
 - Kollektivtransporten
 - Vinterdrift av gang- og sykkelveger
- Finansiering til investering (kollektiv, gang- og sykkelveg)
- Kostbare investeringer tar mye ressurser:
 - «Statens vegvesen bygger fint men dyrt»
 - Bybanen i Bergen

6. Identifiserte/opplevde suksessfaktorer

- **Tiltakspakkene (Miljøløftet, Miljøpakken, Bypakke Bodø)**
 - Kombinasjon gulrot og pisk
 - Finansiering av tiltak
 - Egen organisasjon (kultur, arena for samarbeid og kunnskapsoverføring)
 - Strategidokumenter, felles mål
- **Bruke kommunikasjon strategisk (Trondheim)**
 - Merkevarebygging «Miljøpakken»
 - Feire sykkelvegåpning!
- **Gjennomføre prøveordninger**
 - Motstand gir seg ved modning (erfaring fra Bergen og Trondheim)
 - Gi rom til ildsjeler (Bodø og Trondheim)

6. Identifiserte/opplevde suksessfaktorer

- **Utnytte mulighetsvindu**
 - Trondheim: Samme politiske flertall på tre nivå
 - Bodø nå med flytting av flyplass – fokus på grønn by!?

- **Politisk (Trondheim)**
 - Trenger modige politikere
 - Ha visjoner med god politisk forankring

7. Konklusjon

- Det mangler ikke på visjoner og ideer
 - Bred politisk enighet – bærekraftig mobilitet høyt på agendaen
- Utfordring når konkret politikk skal utformes og implementeres
- Forslag videre studier:
 - Ulikheter mellom byer av ulik størrelse (småbyer)
 - Sentrum/omland spenninger i forbindelse med kommunesammenslåinger og nye byvekstavtaler
 - Hvordan kan barrierer reduseres ved å tillate mer fleksibilitet for lokale/regionale løsninger?

TAKK FOR OPPMERKSOMHETEN!

Prosjekt i Bypakke Bodø